Programma van Toetsing en Afsluiting
2026 – 2027
Afdeling: VWO

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Toelichting	1
Aardrijkskunde	2
Bedrijfseconomie	4
Biologie	6
Culturele en Kunstzinnige Vorming	10
Duits	12
Economie	14
Engels	16
Frans	18
Geschiedenis	20
Kunstdrama	22
Kunstdans	27
Lichamelijke opvoeding	33
Maatschappijleer	35
Maatschappijwetenschappen	37
Natuurkunde	38
Nederlands	40
Onderzoek en ontwerpen	42
Profielwerkstuk	45
Scheikunde	46
Wiskunde A	50
Wiskunde B	52

Toelichting

Soort toetsen
ST = Schriftelijke Toets
MT = Mondelinge Toets
PO = Praktische Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Hulpmiddelen:
WB = woordenboek Nederlands
GRM = grafische rekenmachine
RM = rekenmachine
PC = computer
Gramm = grammaticaschema
AT = Atlas
BiNaS
Passer
Geodriehoek

Aardrijkskunde

Vak: aardrijkskunde					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Wonen in Nederland	A, E1, E2, F	SE/CE	C1	ST	35%	ja	120	1	AT, WB, Passer. Geodriehoek,RM
Zuid-Amerika	A, D1, D2, F	SE/CE	C2	ST	35%	ja	120	2	AT, WB, Passer, Geodriehoek, RM
Globalisering + Systeem Aarde	A, B1, B2, C1, C2, F	SE/CE	C3	ST	30%	ja	120	3	AT, WB, Passer, Geodriehoek, RM
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen

Het eindexamenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:
Domein A: Geografische benadering en geografisch onderzoek
Domein B: Wereld
Domein C: Aarde
Domein D: gebieden Zuid-Amerika
Domein E : Leefomgeving
Domein F: Oriëntatie op studie en beroep.
Het schoolexamen heeft betrekking op de domeinen A2 t/m E2. Het centraal eindexamen heeft betrekking op de domeinen A1 t/m E1. De kandidaat moet kennis en vaardigheden toepassen bij opdrachten over gebieden die in het examenprogramma zijn omschreven: B1 t/m E1 en bij opdrachten die niet noodzakelijkerwijs in het onderwijs aan de orde zijn geweest: domein B, C en E

Toetsing
Bij het vak aardrijkskunde werken we met schriftelijke toetsen. In het toetsrooster staat de tijdsduur van de toetsen vermeld. Naast schriftelijke toetsen (en kleine schriftelijke werkjes) wordt er zowel in 4 als in 5 atheneum een praktische opdracht gemaakt over een aardrijkskundig onderwerp dat niet in het examen voorkomt.

Herkansing
Alle schriftelijke toetsen die voor het vak aardrijkskunde worden gemaakt zijn herkansbaar, behalve die in periode 4.

4e klas
Er worden twee boekjes behandeld:
Wereld: Arm en Rijk
Aarde: Klimaatvraagstukken
Er wordt tijdens de daltonlessen en tijdens een excursie in kleine groepjes gewerkt aan casusopdrachten. Deze opdrachten vormen samen de praktische opdracht van klas 4.

5e klas
Er worden twee boekjes behandeld:
Aarde: Systeem aarde
Wereld: Globalisering
Er wordt in o.a. daltonlessen gewerkt aan de praktische opdracht: de aardrijkskunde Olympiade.

6e klas
Er worden twee boekjes behandeld:
Leefomgeving: Wonen in Nederland
Gebieden: Zuid-Amerika
Daarnaast vindt er herhaling plaats, als voorbereiding op het centraal examen
In periode vier vindt er examentraining plaats

Hulpmiddelen:

Bij alle tentamens mag gebruik worden gemaakt van een atlas, woordenboek, rekenmachine, passer, geodriehoek, (kleur)potloden en een pen.

Bedrijfseconomie

Vak: bedrijfseconomie					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Van persoon tot rechtspersoon, interne organisatie en personeelsbeleid, investeren en financieren.	A,B,C,D	SE: A,B,C,D,H CE: A,B,C,D	C1	ST	33%	ja	120	1	WB, RM
Van persoon tot rechtspersoon, marketing, financieel beleid	A,B,E,F	SE: A,B,E,F CE: A,B,E,F	C2	ST	33%	ja	120	2	WB, RM
Van persoon tot rechtspersoon, financieel beleid, verslaggeving.	A,B,F,G	SE: A,B,D,F,G CE: A,B, D, F,G	C3	ST	34%	ja	120	3	WB, RM
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen:
Voor het vak bedrijfseconomie worden de onderstaande domeinen behandeld (zie volgende blz.):

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE
A	Vaardigheden			x	x
B	Van persoon naar rechtspersoon	B1	Persoonlijke financiële zelfredzaamheid	x	x
		B2	De oprichting van een eenmanszaak	x	x
		B3	Van eenmanszaak naar rechtspersoon	x	x
		B4	Perspectief op de organisatie	x	x
C	Interne organisatie en personeelsbeleid	C1	Interne organisatie		x
		C2	Personeelsbeleid	x	
D	Investeren en financieren	D1	Investeren		x
		D2	Financieren	x	
E	Marketing	E1	Doel en organisatie van marketingactiviteiten		x
		E2	Marketingbeleid	x	
		E3	Marketing vanuit het perspectief van de consument en de samenleving		x
F	Financieel beheer	F1	Vastleggen van financiële en niet-financiële informatie	x	
		F2	Kosten- en winstvraagstukken	x	
G	Verslaggeving			x	
H	Keuzeonderwerpen				x

Biologie

Vak: biologie					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Thema 1: Inleiding in de biologie Thema 5: Ecologie Thema 9: Stofwisseling in de cel Thema 11: Planten Thema 12: Vertering	M2.3, M4.2, O1.1, O1.2, O1.4, O9.1, P1.1, P1.2, P1.3, P2.1, P3.1	**CE/*SE*:** M2.3, M4.2, O1.1, O1.2, O1.4, O9.1, P1.1, P1.2, P1.3, P2.1 en P3.1	C1	ST	25%	ja	120	1	BINAS WB RM
Thema 2: Voortplanting en seksualiteit Thema 7: Regeling Thema 8: Waarneming en gedrag Thema 13: Transport Thema 14: Gaswisseling en uitscheiding	M2.1, M2.2, M6, O1.3, O1.5, 01.6, O2.1, O2.2, O2.3, O4, O5, O7, O8, O9.1	**CE/*SE*:** M2.1, M2.2, M6, O1.3, O1.5, 01.6, O2.1, O2.2, O2.3, ***O4, O5, O7, O8*** en O9.1	C2	ST	30%	ja	120	2	BINAS WB RM
Thema 3: Genetica Thema 4: Evolutie Thema 6: Mens & milieu Thema 10: DNA Thema 15: Afweer Thema 16: Samenhang van de biologie	M1.1, M1.2, M3.1, M3.2, M4.1, M5, M7, M8.1, M8.2, M8.3, M8.4, O3.1, P1.2, P3.2, P4.1, P4.2, P4.3, P4.4, P5, P6	**CE/*SE*:** M1.1, M1.2, M3.1, M3.2, M4.1, ***M5,*** M7, M8.1, M8.2, M8.3, M8.4, O3.1, P1.2, P3.2, P4.1, P4.2, P4.3, P4.4, ***P5 en P6***	C3	ST	30%	ja	120	3	BINAS WB RM
Practica	A 1 t/m 16		C4	PO	15%	nee	n.v.t.	1,2 en 3	
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen

Op het vwo worden voor het vak biologie de onderstaande onderwerpen behandeld.
Inleiding in de biologie, celbouw, het doen van onderzoek, het verband tussen vorm en functie bij organismen, osmose en diffusie.
Voortplanting en ontwikkeling: menselijke celdeling, seksualiteit, zwangerschap en geboorte, met uitstapjes naar andere diersoorten.
Genetica: de manier waarop erfelijke eigenschappen worden doorgegeven van ouders naar nakomelingen.
Evolutie: evolutietheorie en het ontstaan van verschillende cellen en soorten met de bijbehorende onderzoeksmethodes.
Ecologie: waarin relaties tussen organismen en hun milieu wordt behandeld.
Mens en milieu: invloed van de mens op het milieu en de oorzaken van milieuproblemen.
Regeling: de bouw, functie en samenwerking van het hormoonstelsel, het zenuwstelsel en het spierstelsel.
Waarneming en gedrag: gedrag is het voortdurend aanpassen aan de omgeving, waarvan de prikkels via de zintuigen binnen komen.
Stofwisseling waarbij de cellen opgenomen stoffen en energie omzetten in en bruikbare vorm
DNA: de bouw en functie en processen bij het tot uiting komen van erfelijke eigenschappen.
Planten: de bouw van de planten en hoe planten kunnen overleven in de omgeving.
Voeding en vertering: het verteringstelsel, hoe (voedings)toffen worden opgenomen en verwerkt in het lichaam
Transport: de bouw en werking van transportsystemen in organismen
Gaswisseling: de verplaatsing van gassen tussen het inwendige en het uitwendige milieu. Uitscheiding, afgifte van overtollige en schadelijke stoffen aan het milieu.
Afweer: de verdediging van het lichaam tegen ziekteverwekkers en veranderde eigen cellen.
De leerstof wordt behandeld aan de hand van de methode Biologie voor jou MAX.

Toetsing

Bij het vak biologie wordt gewerkt met schriftelijke toetsen en practica die meetellen voor het schoolexamen.
Tijdens de reguliere en dalton lessen worden practica gedaan. De verschillende wegingsfactoren voor de schriftelijke toetsen en practica staan vermeld in de tabel.
De practica is een cijfer voor de volgende practica:

- Werking van het speeksel	periode 1
- Voedingsstoffen in voedingsmiddelen	periode 1
- Arterie en venenwand (microscopie)	periode 1-2
- Het hart snijpracticum	periode 1-2
- De kieuwen snijpracticum	periode 2
- De nier snijpracticum	periode 2-3

In het beoordelingsmodel zijn de eerste 10 scorepunten (van de 100) voor het op tijd inleveren van de practica. Per werkdag te laat worden 2 scorepunten in mindering gebracht, met een maximum van 10 scorepunten. Daarna treedt artikel 4.1.9 (te laat inleveren) in werking en daarna artikel 2.2

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor biologie zijn herkansbaar. Practica zijn niet herkansbaar.

In de onderstaande tabel staat vermeld welke domeinen en subdomeinen op het centraal examen geëxamineerd zullen worden.

Domein		Subdomein nieuw/oud			Concept	CE[1]	SE
A	Vaardigheden	A1		Informatievaardigheden		X	X
		A2		Communiceren		X	X
		A3		Reflecteren op leren		X	X
		A4		Studie en beroep		X	X
		A5		Onderzoeken		X	X
		A6		Ontwerpen		X	X
		A7		Modelvorming		X	X
		A8		Natuurwetenschappelijk instrumentarium		X	X
		A9		Waarderen en oordelen		X	X
		A10		Beleven			X
		A11		Vorm-functie denken		X	X
		A12		Ecologisch denken		X	X
		A13		Evolutionair denken		X	X
		A14		Systeemdenken		X	X
		A15		Contexten		X	X
		A16		Kennisontwikkeling en -toepassing		X	X
M	Molecuul- en celniveau	M1	B1	Eiwitsynthese	M1.1 DNA M1.2 Eiwitsynthese	X	
		M2	B2	Stofwisseling van de cel	M2.1 Homeostase M2.2 Transport M2.3 Assimilatie en dissimilatie	X	
		M3	C1	Zelforganisatie van cellen	M3.1 Genexpressie M3.2 Celdifferentiatie	X	
		M4	D1 D2	Moleculaire en cellulaire interactie	M4.1 Genregulatie M4.2 Celcommunicatie	X	
		M5	E1	DNA-replicatie			X
		M6	E2	Levenscyclus van de cel			X
		M7	E3.2	Reproductie van het organisme	M7.1 Erfelijke eigenschap	X	
		M8	F1	Selectie	M8.1 DNA M8.2 Mutatie M8.3 Recombinatie	X	

Domein		Subdomein nieuw/oud			Concept	CE[1]	SE
					M8.4 Genetische variatie		
O	Orgaan- en organisme-niveau	O1	B3	Stofwisseling van het organisme	O1.1 Orgaan O1.2 Fotosynthese O1.3 Ademhaling O1.4 Vertering O1.5 Uitscheiding O1.6 Transport	X	
		O2	B4	Zelfregulatie van het organisme	O2.1 Homeostase O2.2 Hormonale regulatie O2.3 Neurale regulatie	X	
		O3	B5	Afweer van het organisme	O3.1 Afweer	X	
		O4	B6	Beweging van het organisme			X
		O5	B7	Waarneming door het organisme			X
		O6	C2	Zelforganisatie van het organisme			X
		O7	D3	Gedrag en interactie			X
		O8	D4	Seksualiteit			X
		O9	E3.1	Reproductie van het organisme	O9.1 Voortplanting	X	
P	Populatie- en ecosys-teemniveau	P1	B8	Regulatie van ecosystemen	P1.1 Energiestroom P1.2 Kringloop P1.3 Dynamiek en evenwicht	X	
		P2	C3	Zelforganisatie van ecosystemen	P2.1 Dynamiek en evenwicht	X	
		P3	D5	Interactie in ecosystemen	P3.1 Voedselrelatie P3.2 Duurzame ontwikkeling	X	
		P4	F2	Soortvorming	P4.1 Populatie P4.2 Variatie P4.3 Selectie P4.4 Soortvorming	X	
		P5	F3	Biodiversiteit			X
		P6	F4	Ontstaan van het leven			X

Culturele en Kunstzinnige Vorming

Vak: Culturele en Kunstzinnige Vorming					Niveau/klas: vwo-4				
Schoolexamentoetsen	Domein	SE/CE	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	Hulpmiddelen
Cultureel Zelfportret 1 (CZP1)	A	SE	C1	PO	15%	Nee	n.v.t.	1	PC
Theorie toets	B	SE	C2	ST	20%	Ja	60 min.	2/3	n.v.t.
Expositie	C1	SE	C3	PO	25%	Nee	n.v.t.	3	PC
Onderzoek	C2	SE	C4	PO	25%	Ja	n.v.t.	3	PC
Cultureel Zelfportret 2 (CPZ2)	D	SE	C5	PO	15%	Nee	n.v.t.	4	PC
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer				Gemiddelde van de SE-cijfers					

Puntenaftrek en bonuspunten
In elk beoordelingsmodel zijn de eerste 10 scorepunten (van de 100) voor het op tijd inleveren van de PO. Per werkdag te laat worden 2 scorepunten in mindering gebracht, met een maximum van 10 scorepunten. Daarna treedt artikel 4.1.9 (te laat inleveren) in werking en daarna artikel 2.2 van het examenreglement. Indien er bonuspunten van toepassing zijn binnen een PO worden deze bij het behaalde cijfer toegevoegd (een 5,5 zou bijvoorbeeld een 5,8 kunnen worden).

Herkansbaar
De theorietoets en het onderzoek is herkansbaar.

Plagiaat
De PO/het onderzoek moet volledig zelfgemaakt zijn. Hierin mag **niet** gebruik gemaakt worden van artificiële intelligentie apps en/of andere artificiële intelligentie programma's. Deze programma's mogen als hulpmiddel gebruikt worden bij het proces van een PO/onderzoek, maar hier mag niet het eindwerk uit tot stand komen. Wanneer van deze programma's gebruik gemaakt wordt moet het zoekproces hiervan worden ingeleverd. Indien dit niet het geval is kan er worden geconstateerd door de docent/plagiaatscanner dat er plagiaat is gepleegd en dan wordt dit gezien als onregelmatigheid, artikel 2.2 van het examenreglement. Er mag **niet** gebruik gemaakt zijn van bestaand materiaal (kunstwerken die analoog of digitaal te vinden zijn en/of kunstwerken die al eerder gemaakt zijn door leerlingen). Indien één van beide of beide wel worden gedetecteerd door de docent en/of plagiaatscanner, wordt dit gezien als een onregelmatigheid, artikel 2.2 van het examenreglement. Wanneer opdrachten individueel gemaakt moeten worden, wordt dit aangegeven bij de opdracht. Individueel betekent ook dat het volledig in eigen woorden is geschreven.

Algemeen

Het vak CKV wordt gegeven in 4 vwo. Kunst actief meemaken is het doel van het vak. Kunst ervaren en bekijken vraagt betrokkenheid, inzet, kennis en vaardigheden. Omdat de betekenis van kunst niet vastligt, is het belangrijk dat je open en nieuwsgierig bent. CKV bestaat uit 4 domeinen:

A. **Verkennen**
   Je kunt je eigen ervaringen met kunst, je interesses en je meningen over kunst beschrijven en uitleggen. Je onderzoekt hoe deze zijn ontstaan en vergelijkt deze met je leeftijdsgenoten. Dit leg je vast in je Cultureel Zelfportret 1.
B. **Verbreden**
   Je stapt uit je eigen vertrouwde (kunst)wereld en stelt je open voor verschillende soorten kunst in echte professionele omgevingen, zoals in een theater, bioscoop of concertzaal. Je kan de vormgeving, voorstelling en betekenis van ten minste drie kunstdisciplines benoemen en bekijken vanuit verschillende dimensies. Voorbeelden van de dimensies zijn: schoonheid en lelijkheid, digitaal en analoog en lokaal en globaal. Dit domein wordt getoetst door middel van een schriftelijke theorietoets.
C. **Verdiepen**
   C1: Je kan, in een team, het creatieve artistieke proces of een onderdeel daarvan onderzoeken. Je gebruikt hierbij de kunsttheoretische kennis die je in domein B hebt geleerd. Je kunt je bevindingen vastleggen en presenteren in een passend kunstwerk, film of optreden.
   C2: Je kan, alleen of in een team, een onderzoek doen en gebruikmaken van de daarvoor noodzakelijke onderzoeksvaardigheden. Zoals de nodige creatieve en analytische vaardigheden, verschillende soorten (betrouwbare) bronnen en/of je culturele omgeving raadplegen. Je bevindingen leg je vast in een schriftelijk onderzoek.
D. **Verbinden**
   Je legt verbanden tussen de drie domeinen A, B en C, reflecteert hierop en legt deze uit in je Cultureel Zelfportret 2.

Toetsing

Toetsing bestaat uit opdrachten, activiteiten en een theorie toets. De leerling dient een aantal (praktische) opdrachten en onderzoeken af te ronden binnen 160 studielasturen.

Duits

Vak: Duits					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Literatuur (3 literaire werken + literatuurgeschiedenis)	E	SE	C1	ST/PO	15%	ja	120	1	gelezen boeken; WB NL en D-N
Schrijfvaardigheid (betoog)	D	SE	C2	ST	20%	ja	120	2	WB N-D, D-N, NL Hilfsblatt en Handbuch
Kijk- luistervaardigheid	B	SE	C3	ST	20%	ja	70	3 (SE-week)	geen
Gespreksvaardigheid	C, F	SE	C4	MT	30%	nee	20	2/3	geen
Taaltaak (tekst verwerken en presenteren)	A, B, C, D, F	CE/SE	C5	ST/PO	15%	nee	divers	1,2	Divers
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen

Het doel van Duits leren in de bovenbouw is: kunnen functioneren in een Duitstalige omgeving, informatie kunnen uitwisselen in het Duits, kennis opdoen van de cultuur en literatuur van Duitstalige landen.
Hiervoor moet je beschikken over een voldoende niveau in de volgende vaardigheden (domeinen), die samen het examenprogramma vormen:

A. Leesvaardigheid (ERK C1* - CE)
B. Kijk- en luistervaardigheid (ERK B2/C1* - SE)
C. Gespreksvaardigheid (ERK B2* - SE) *Subdomein C1=Gesprekken voeren; C2=Spreken*
D. Schrijfvaardigheid (ERK B1+* - SE) *Subdomein D1=Taalvaardigheden; D2: Strategische Vaardigheden*
E. Literatuur (SE) *Subdomein E1=Literaire ontwikkeling; E2=Literaire begrippen; E3=Literatuurgeschiedenis*
F. Oriëntatie op studie en beroep

De eerste vier vaardigheden zijn communicatieve vaardigheden. Deze zijn ingedeeld in ERK*-niveaus: van A1-2 (basisgebruiker), via B1-2 (onafhankelijk gebruiker) tot C1-2 (vaardig gebruiker). **Europees Referentie Kader*

Kennis van vocabulaire, grammatica en Duitstalige cultuur is nodig om de vaardigheden te kunnen ontwikkelen. In klas 4, 5 en 6 wordt gewerkt met de methode "Na Klar"" , die aansluit bij de ERK domeinen, op niveau A2 tot B2+. Daarnaast wordt gewerkt aan examenvaardigheden.

In 6 vwo worden de vier vaardigheden schrijven, luisteren en spreken verder ontwikkeld en getoetst. Je leest verder 3 werken uit de Duitse literatuur en verwerkt die en je houdt een presentatie over een deel uit de Duitse literatuurgeschiedenis. Over het klassikaal gelezen deel volgt een schriftelijke toets, in het cijfer worden ook de presentatie van literatuurgeschiedenis verwerkt en een vraag over de leeservaring van het eigen boek (rubrics). In klas 6 wordt er ook veel tijd besteed aan het oefenen van leesvaardigheid (domein A = Centraal Schriftelijk Eindexamen), onder andere via de taaltaak (rubrcs). Zie voor alle opdrachten en beoordelingen (rubrics) de informatie in Teams.

Let erop dat je alle verwerkingsopdrachten van literatuur, het artikel voor het MO en de taaltaak op tijd inlevert (deadlines genoemd in Teams). In het beoordelingsmodel is het eerste scorepunt gereserveerd voor het op tijd inleveren van opdrachten of artikel. Per werkdag te laat wordt er een deel in mindering gebracht met een bepaald maximum (zie rubrics). Daarna treedt artikel 4.1.9. (te laat inleveren) van het examenreglement in werking en daarna artikel 2.2.

Zorg dat je bij een MO of presentatie aanwezig bent. De juiste planning is altijd te vinden in Teams. *Ben je ziek of verhinderd mét een geldige reden? Dan moeten je ouders je officieel absent melden via Magister EN een mail sturen naar examensecretaris@daltonalkmaar.nl EN de vakdocent. Zelf dien je natuurlijk je partner in te lichten en een nieuwe afspraak met de docent te maken. Doe dit zo snel mogelijk, uiterlijk echter één uur vóór aanvang van de MO.* ***Achteraf absent melden is niet mogelijk****. Een MO is namelijk een examenonderdeel. Het MO/de presentatie gaat in alle gevallen door voor de partner(s), bereid je dus erop voor dat je er in sommige gevallen alleen voor komt te staan bij het MO.*

Economie

Vak: economie					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
levensloop en welvaart	A,B,D,E,F,G,H,I,	SE/CE	C1	ST	30%	ja	120	1	WB, RM
klaslokaalexperiment	A, D, J	SE	C2	PO	10%	nee	60	2	RM
vraag & aanbod, marktresultaat & overheidsinvloed, marktgedrag	A,B,C,D,F,H,	SE/CE	C3	ST	30%	ja	120	2	WB, RM
Economische modellen, economisch beleid en wereld economie	A,E,F,G,H,I, K	SE/CE	C4	ST	30%	ja	120	3	WB, RM
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen

In 6 vwo worden de volgende lesbrieven behandeld:

- Levensloop
- Welvaart
- Vraag en Aanbod
- Marktresultaat & Overheidsinvloed
- Marktgedrag
- Economische modellen (=Keuzeonderwerp)
- Economisch beleid
- Wereldeconomie

Examenprogramma economie vwo		Schoolexamen (tenminste)	Centraal Examen
Domein A	Vaardigheden	X	X
Domein B	Concept Schaarste	X	-
Domein C	Concept Ruil	X	-
Domein D	Concept Markt	-	X
Domein E	Concept Ruilen over de tijd	-	X
Domein F	Concept Samenwerken en onderhandelen	-	X
Domein G	Concept Risico en informatie	-	X
Domein H	Concept Welvaart en groei	-	X
Domein I	Concept Goede tijden, slechte tijden	-	X
Domein J	Onderzoek en experiment	X	-
Domein K	Keuzeonderwerpen	X	-

Hierin komen de hierboven weergegeven domeinen aan bod.
Deze lesbrieven komen terug in de drie verschillende schriftelijke toetsen en in het klaslokaalexperiment.
De opdracht en rubrics van het klaslokaalexperiment is terug te vinden in de teamsmap van het vak economie.

Engels

Vak: Engels					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Leesvaardigheid	A, F	CE	C1	ST	5%	ja	90	1	Woordenboek E-N
Literatuur	A, E1, E2, E3, F	SE	C2	ST	25%	nee	120	2	Woordenboek E-N + het boek dat in de les behandeld is.
Kijk- en Luistervaardigheid	B	SE	C3	ST	20%	ja	60	26/ 1	Geen
Spreekvaardigheid	C1, C2, F	SE	C4	MT	25%	nee	15	3	Enkele steekwoorden
Schrijfvaardigheid (argumentative essay)	D	SE	C5	ST	25%	ja	120	3	Woordenboek N-E
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

A. Leesvaardigheid
B. Kijk- en luistervaardigheid
C. Gespreksvaardigheid
D. Schrijfvaardigheid
E. Kennis van de Engelse cultuur / literatuur
F. Oriëntatie op studie en beroep.

6 vwo

In 6 vwo worden de vier vaardigheden verder ontwikkeld aan de hand van afwisselend materiaal.
Daarnaast wordt er aandacht besteed aan grammatica en vocabulaire die nodig is voor de verschillende vaardigheden.
Literatuur bestaat uit het gezamenlijk lezen van één boek en de bestudering van enkele literaire werken.
Het onderdeel schrijfvaardigheid bestaat uit het schrijven van een ‘argumentative essay’.

Voor het mondeling geldt dat de eerste 10 scorepunten (van de 100) van het beoordelingsmodel zijn voor het op tijd inleveren van de tekst die wordt gebruikt tijdens het mondeling. Deze moet ***vóór de kerstvakantie*** in **tweevoud** zijn ingeleverd en door de docent zijn goedgekeurd. Per werkdag te laat worden 2 scorepunten in mindering gebracht, met een maximum van 10 scorepunten. *Daarna treedt artikel 4.1.9 (te laat inleveren) in werking en daarna artikel 2.2.*

Zorg dat je bij een MO of presentatie aanwezig bent. De juiste planning is altijd te vinden in Teams. *Ben je ziek of verhinderd mét een geldige reden? Dan moeten je ouders je officieel absent melden via Magister EN een mail sturen naar examensecretaris@daltonalkmaar.nl EN de vakdocent. Zelf dien je natuurlijk een nieuwe afspraak met de docent te maken. Doe dit zo snel mogelijk, uiterlijk echter één uur vóór aanvang van de MO.* ***Achteraf absent melden is niet mogelijk****. Een MO is namelijk een examenonderdeel.*

Frans

Vak: Frans					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Literatuur	E	SE	C1	ST/PO	15%	Ja	120	1	
Schrijfvaardigheid (betoog)	D	SE	C2	ST	20%	Ja	120	2	Papieren woordenboek NL-Fr/ Fr-Nl/ Nl-Nl (Schrijven op de computer)
Kijk- en luistervaardigheid	B	SE	C3	ST	20%	Ja	70	2/3	
Spreek- en gespreksvaardigheid	C, F	SE	C4	MT	30%	Nee	20	3 (SEweek)	
Taaltaak	A, D	CE/SE	C5	ST/PO	15%	Nee	Divers	1,2	NL-Fr/ Fr-Nl/ Nl-Nl woordenboeken (bij onderdeel leesvaardigheid)
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE-cijfer					

ALGEMEEN

Het doel van Frans leren in de bovenbouw is: kunnen functioneren in een Franstalige omgeving, informatie kunnen uitwisselen in het Frans, kennis opdoen van de cultuur en literatuur van Franstalige landen, een Franstalige opleiding kunnen volgen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

A. Leesvaardigheid
B. Kijk- en luistervaardigheid
C. Gespreksvaardigheid
D. Schrijfvaardigheid
E. Kennis van de Franse cultuur/ literatuur
F. Oriëntatie op studie en beroep.

De eerste vier domeinen zijn communicatieve vaardigheden. Deze zijn ingedeeld in ERK*-niveaus: van A1-2 (basisgebruiker), via B1-2 (onafhankelijk gebruiker) tot C1-2 (vaardig gebruiker).* *ERK = Europees Referentie Kader*

Kennis van vocabulaire, grammatica en Franstalige cultuur is nodig om de vaardigheden te kunnen ontwikkelen. In klas 4 en 5 wordt gewerkt met een methode die aansluit bij de ERK-domeinen, op niveau B1 tot B2. Daarnaast wordt gewerkt aan examenvaardigheden. In 6 Vwo worden de vier vaardigheden schrijven, luisteren en spreken verder ontwikkeld en getoetst. Je leest verder 3 werken uit de Franse literatuur en verwerkt die. In klas 6 wordt er ook veel tijd besteed aan het oefenen van leesvaardigheid (domein A = Centraal Schriftelijk Eindexamen), onder andere via de taaltaak. Zie voor alle opdrachten en beoordelingen de informatie in Teams.

Let erop dat je alle verwerkingsopdrachten van de taaltaak, het artikel voor het MO op tijd inlevert (deadlines genoemd in Teams). In het beoordelingsmodel is het eerste scorepunt gereserveerd voor het op tijd inleveren van opdrachten of artikel. Per werkdag te laat wordt er een deel in mindering gebracht met een bepaald maximum (zie rubrics). Daarna treedt artikel 4.1.9. (te laat inleveren) van het examenreglement in werking en daarna artikel 2.2.

Zorg dat je bij een MO of presentatie aanwezig bent. De juiste planning is altijd te vinden in Teams. *Ben je ziek of verhinderd mét een geldige reden? Dan moeten je ouders je officieel absent melden via Magister EN een mail sturen naar examensecretaris@daltonalkmaar.nl EN de vakdocent. Doe dit zo snel mogelijk, uiterlijk echter één uur vóór aanvang van de MO.* ***Achteraf absent melden is niet mogelijk****. Een MO is namelijk een examenonderdeel. Zelf dien je natuurlijk een nieuwe afspraak met de docent te maken.*

Geschiedenis

Vak: geschiedenis					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
-TV 1 (Tijd van jagers en boeren), -TV 2 (Tijd van Grieken en Romeinen), -TV 3 (Tijd van Monniken en ridders) -TV 4 (Tijd van regenten en vorsten) -TV 5 (Tijd van steden en staten) -TV 6 (Tijd van ontdekkers en hervormers) -TV 7 (Tijd van regenten en vorsten) -TV 8 (Tijd van burgers en stoommachines) -TV 9 (Tijd van wereldoorlogen) -TV10 (Tijd van televisie en computer). -Rechtsstaat en democratie	A, B, C, D en E	SE en CE	C1	ST	30%	ja	120	1	WB
Historische context I (Stedelijke dynamiek in de lage landen, 1100 – 1700) & II (Verlichting in theorie en praktijk, 1600 – 1900)	A, B en C	SE/CE	C2	ST	35%	ja	120	2	WB
Historische context III (China; van keizer tot kapitalisme, 1842 – 2001) & IV (Duitsland in Europa, 1918 – 1991)	A, B en C	SE/CE	C3	ST	35%	ja	120	3	WB
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen. Het programma voor het vak geschiedenis bestaat uit de volgende domeinen:
Domein A: Historisch besef
Domein B: Oriëntatiekennis
Domein C: Thema's
Domein D: Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie
Domein E: Oriëntatie op studie en beroep
Dit zijn de door de overheid gestelde eisen voor het vak.

Het schoolexamen (klas 6) omvat domein A, B en C. dat wil zeggen: de vaardigheden van het domein ‘Historisch besef’, de tien tijdvakken en daarbij behorende kenmerkende aspecten en historische contexten.

Het centraal examen omvat domein A en B. dat wil zeggen: de vaardigheden van het domein ‘historisch besef’ en de kennis van het domein ‘oriëntatiekennis’.

6e klas

In het CE geschiedenis wordt domein B geëxamineerd (tijdvak 1 t/m 10). Onderstaande historische contexten worden in klas 6 nader behandeld.

- Stedelijke dynamiek in de lage landen, 1100 - 1700
- Verlichting in theorie en praktijk, 1600 - 1900
- China; van keizer tot kapitalisme, 1842 – 2001
- Duitsland in Europa, 1918 - 1991

Kunstdrama

Vak: kunstdrama					Niveau/klas: vwo-5				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Examenvoorstelling drama Speltechniek	A, B, C	SE	C5	PO	12%	nee	n.v.t.		
Examenvoorstelling drama Product	A, B, C	SE	C6	PO	13%	nee	n.v.t		
Examenvoorstelling drama Maakproces 1	A, B, C	SE	C7	PO	10%	nee	n.v.t		
Examenvoorstelling drama Maakproces 2	A, B, C	SE	C8	PO	15%	nee	n.v.t		
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			SE	Gemiddelde van de SE-cijfers					

Vak: kunstdrama					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Cultuur van de kerk in de 11e tot en met 14e eeuw H1 Algemeen H2 & H3 Bouwkunst H4 & H5 Beeldende kunst H6 & H7 Muziek H8 & H9 Drama & Dans	A, B, C	CE & SE: A, B, C1	C1	ST	15%	ja	120	1	WB NL-NL
Cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw: H1 Onrust & revolutie H2 Neoclassicisme H3 Romantiek H4 Realisme & Impressionisme H5 Fin de Siecle H6 Examenkatern	A, B, C	CE & SE: A, B, C2	C2	ST	15%	ja	120	2	WB NL-NL

Modernisme in de eerste helft van de 20e eeuw: Cultuur van het moderne H2 t/m H6 Massacultuur vanaf 1950: Massacultuur H1 t/m H6	A, B, C	CE & SE: A, B, C3, C4	C3	ST	20%	ja	120	3	WB NL-NL
Examenvoorstelling drama Speltechniek	B1	SE	C4	PO	15%	nee	120	3	
Examenvoorstelling drama Productcijfer	B1, B2, B3	SE	C5	PO	15%	nee	n.v.t	1,2 en 3	
Examenvoorstelling drama Maakproces 1	A1, A2, A3, B1, B2, B3, C	SE	C6	PO	5%	nee	n.v.t	1	
Examenvoorstelling drama Maakproces 2	A1, A2, A3, A4, B1, B2, B3, C	SE	C7	PO	5%	nee	n.v.t	2	
Examenvoorstelling drama Maakproces 3	A1, A2, A3, A4, B1, B2, B3, C	SE	C8	PO	10%	nee	n.v.t	3	
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen
Het vak bestaat uit **dramalessen** (praktijkgedeelte) en **lessen kunst (algemeen)** (theoretisch gedeelte).
Bij de dramalessen (praktijkgedeelte) wordt het programma vormgegeven vanuit de volgende domeinen:

Domein A: Vaktheorie
Subdomein A1: Drama en maatschappij
Subdomein A2: Geschiedenis
Subdomein A3: Betekenis
Subdomein A4: Beschouwen

Domein B: Praktijk
Subdomein B1: Spelen
Subdomein B2: Vormgeven
Subdomein B3: Presenteren

Domein C: Oriëntatie op studie en beroep

Bij de dramalessen komt aan bod:

- Samenspel, solo spel, (Domein B)
- Teksttoneel, fysiek theater, nonverbaal spel (Domein B)
- Werken vanuit gedachtegoed van belangrijke theatermakers uit de theatergeschiedenis (Domein A)

Bij kunst (algemeen) wordt, naast de (eindexamen)onderwerpen (domein C), ingegaan op de domeinen vaardigheden (A) en invalshoeken voor reflectie (B) die van belang zijn bij het beschouwen van kunst.

C4: Examenvoorstelling drama Speltechniek (15%)

- De leerlingen worden beoordeeld op hun speltechniek (vaardigheden van een acteur zoals in de dramatheorie staat beschreven) tijdens het spelen van de eindexamenvoorstelling.

C5: Examenvoorstelling product (15%)

- Leerlingen maken, met coaching van de docent drama, een voorstelling en voeren deze uit.
- Ze zijn verantwoordelijk voor de inhoud van het toneelstuk, kostuums, muziek, ontwerp licht en de algehele organisatie.

C6: Examenvoorstelling drama maakproces 1 (5%)

- Aan het begin van het maakproces komen de leerlingen zelf met een plan voor hun examenvoorstelling. Dit regieconcept wordt beoordeeld.

C7: Examenvoorstelling maakproces 2 (5%)

- Halverwege het maakproces van de examenvoorstelling wordt gekeken naar de werkhouding van de leerling en zijn/haar betrokkenheid en inbreng bij dit maakproces

C8: Examenvoorstelling maakproces 3 (10%)

- Na de opvoering van de examenvoorstelling wordt gekeken naar de werkhouding van de leerling en zijn/haar betrokkenheid en inbreng bij het maakproces van dit eindproduct.

Het centraal examen

Het examenprogramma bevat enkel de theorie van kunst (algemeen) en bestaat uit de volgende domeinen:

Domein			In CE	Moet in SE	Mag in SE
A	Vaardigheden	De kandidaat kan: de belangrijkste termen en begrippen hanteren uit de kunstdisciplines beeldende vormgeving, dans, drama en muziek die voorwaardelijk zijn voor adequate receptie en reflectie, en noodzakelijk voor begrip van verbanden tussen kunst en cultuur; informatie over kunst en cultuur herkennen, benoemen en toepassen om verbanden aan te geven; bij het reflecteren bronnenmateriaal op een adequate wijze hanteren; overeenkomsten en verschillen noemen en beargumenteren met betrekking tot het beschouwingsapparaat bij de vier kunstdisciplines.	X		X

B	Invalshoeken voor reflectie	B1	**Kunst en religie, levensbeschouwing.** De kandidaat kan aangeven met welke visies, doelen, middelen en inhouden de kunsten religieuze en/of levensbeschouwelijke uitgangspunten vertolken.	X		X
		B2	**Kunst en esthetica.** De kandidaat kan aangeven welke ideeën over schoonheid in kunst en kunstwaardering een rol spelen.	X		X
		B3	**Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht.** De kandidaat kan aangeven welke invloed opdrachtgevers en politieke ideeën hebben op de rol en de inhoud van kunst en op de positie van de kunstenaar.	X		X
		B4	**Kunst en vermaak.** De kandidaat kan aangeven hoe vorm en inhoud bepaald worden door de vermaaksfuncties van kunst in relatie tot het daarbij betrokken publiek.	X		X
		B5	**Kunst, wetenschap en techniek.** De kandidaat kan aangeven hoe kunst en wetenschap/techniek op elkaar inwerken.	X		X
		B6	**Kunst intercultureel.** De kandidaat kan aangeven hoe Westerse en niet-Westerse kunst en cultuur elkaar wederzijds beïnvloeden.	X		X
C	Onderwerpen	C1	Cultuur van de kerk in de 11e tot en met 14e eeuw	X		X
		C2	Cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw	X		X
		C3	Cultuur van het moderne in de 1e helft van de 20e eeuw	X		X
		C4	Massacultuur vanaf 1950	X		X

De termen en begrippen van domein A die op het examen bekend worden verondersteld, zijn noodzakelijk voor het bereiken van twee doelen:

- vaardigheid (adequate receptie en reflectie),
- kennis (begrip van verbanden tussen kunst en cultuur).

Deze doelen hangen vanzelfsprekend met elkaar samen en zijn inhoudelijk gerelateerd aan de domeinen B en C. De functie van kunst zoals aangegeven in de invalshoeken van domein B kan maar zelden los worden gezien van het kunstwerk zelf. Binnen het werkveld is men het er bovendien over eens dat het ongewenst is functie en kunstwerk geheel los te koppelen. Voor het nader beschouwen/ beluisteren van een kunstwerk in het kader van kunst (algemeen) is veelal een discipline-georiënteerd begrippenapparaat nodig. Dit is de reden waarom eindterm 1 uit domein A opgesteld is. Veel voor 'adequate receptie en reflectie' benodigde begrippen zijn basaal en begrepen in wat in de voorafgaande jaren is aangeleerd. De overige zullen alsnog binnen het programma kunst (algemeen) moeten worden verworven. Het examenprogramma kent geen begrippenlijst. In het werkveld is echter gebleken dat er behoefte is aan een nadere explicitering van termen en begrippen uit het beschouwingsapparaat van de verschillende kunstdisciplines. Bijlage 2 van de Syllabus Centraal Examen 2027 KUNST biedt het College voor Toetsen en Examens daarom een aanzet tot verheldering van begrippen uit de verschillende disciplines.

De CEVO wijst ieder jaar uit domein C vier onderwerpen aan voor het vwo-examen.
Deze zijn voor 2026:

Onderwerp 1: Cultuur van de kerk in de 11e tot en met 14e eeuw
Onderwerp 2: Cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw
Onderwerp 3: Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw
Onderwerp 4: Massacultuur vanaf 1950

Overzicht per leerjaar:

5e klas

Drama:

Het praktijkgedeelte van het eindexamen drama is het maken, organiseren, realiseren en spelen van een avondvullende voorstelling (Domein A, B en C).

Kunst Algemeen:

Zie hiervoor het PTB-programma. De leerstof en toetsing maken geen onderdeel uit van het PTA-programma.

6e klas

Kunst (algemeen)

1. Cultuur van de kerk in de 11e tot en met de 14e eeuw (domein A, B, C1).
2. Cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw (domein A, B, C2).
3. Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw (domein A, B, C3).
4. Massacultuur vanaf 1950 (domein A, B, C4).

De leerstof wordt behandeld aan de hand van de methode Art History.

Het centraal Examen

Het centraal examen bestaat uit kunst (algemeen) domein A, B en C.

Kunstdans

Vak: kunstdans					Niveau/klas: vwo-5				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Uitwerking proces praktijk choreografie deel 1	B1, B2, B3, C	SE	C5	PO	5%	ja	*	P1	Syllabus dans
Schriftelijk proces choreografie deel 1	A1, A2, A3, C	SE	C6	TO	5%	ja	*	P1	Syllabus dans
Uitwerking proces praktijk choreografie deel 2	B1, B2, B3, C	SE	C7	PO	5%	nee	*	P2	Syllabus dans
Schriftelijk proces choreografie deel 2	A1, A2, A3, C	SE	C8	TO	5%	Ja	*	P2	Syllabus dans
Praktijkexamen dans	B3, C	SE	C9	PO	25%	nee	*	P3	Theatrale middelen
Schriftelijke uitwerking choreografie	A1, A2, A3, C	SE	C10	TO	5%	Ja	*	P3	Syllabus dans
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			SE	Gemiddelde van de SE-cijfers					

Vak: kunstdans					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Cultuur van de kerk in de 11e tot en met 14e eeuw H1 Algemeen H2 & H3 Bouwkunst H4 & H5 Beeldende kunst H6 & H7 Muziek H8 & H9 Drama & Dans	A, B, C	CE & SE: A, B, C1	C1	ST	15%	ja	120	1	WB NL-NL
Cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw: H1 Onrust & revolutie H2 Neoclassicisme H3 Romantiek	A, B, C	CE & SE: A, B, C2	C2	ST	15%	ja	120	2	WB NL-NL

H4 Realisme & Impressionisme H5 Fin de Siecle H6 Examenkatern									
Modernisme in de eerste helft van de 20e eeuw: Cultuur van het moderne H2 t/m H6 Massacultuur vanaf 1950: Massacultuur H1 t/m H6	A, B, C	CE & SE: A, B, C3, C4	C3	ST	20%	ja	120	3	WB NL-NL
Praktijk eindcijfer (zie klas 5 vwo)	A, B, C	SE	C4	PO	50%				
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

*De duur van afname van deze praktische opdracht en/of theoretische opdracht valt binnen de lestijd (met uitzondering van het praktijkexamen dans), en zal daar een deel per periode in beslag nemen.

ALGEMEEN

Het eindexamen bestaat uit een schoolexamen en het centraal examen.
- Het schoolexamen bestaat uit **praktisch-** en **theoretisch** gedeelte**.** Praktisch is geheel gericht op **DANS**, de theorielessen richten zich zowel op danstheorie & dansgeschiedenis als onderwerpen die algemeen over kunst gaan. Dit laatste heet **KUNST (ALGEMEEN)**.
- Het centraal examen is geheel theoretisch en is het vak **KUNST (ALGEMEEN)**.

SE DANS heeft betrekking op de onderstaande onderdelen:

Domein A Vaktheorie
(A1) Dans en Maatschappij
(A2) Historische Ontwikkeling
(A3) Analyseren
Domein B Praktijk
(B1) Dansen
(B2) Vormgeven
(B3) Presenteren
Domein C Oriëntatie op studie en beroep

De domeinnamen die in het PTA staan hebben betrekking tot die van het schoolexamen, zoals hierboven beschreven.

SE KUNST ALGEMEEN

Bij kunst (algemeen) wordt, naast de (eindexamen)onderwerpen (domein C), ingegaan op de domeinen vaardigheden (A) en invalshoeken voor reflectie (B) die van belang zijn bij het beschouwen van kunst.

Het centraal examen

Het examenprogramma bevat enkel de theorie van kunst (algemeen) en bestaat uit de volgende domeinen:

Domein				In CE	Moet in SE	Mag in SE
A	Vaardigheden	De kandidaat kan: de belangrijkste termen en begrippen hanteren uit de kunstdisciplines beeldende vormgeving, dans, drama en muziek die voorwaardelijk zijn voor adequate receptie en reflectie, en noodzakelijk voor begrip van verbanden tussen kunst en cultuur; informatie over kunst en cultuur herkennen, benoemen en toepassen om verbanden aan te geven; bij het reflecteren bronnenmateriaal op een adequate wijze hanteren; overeenkomsten en verschillen noemen en beargumenteren met betrekking tot het beschouwingsapparaat bij de vier kunstdisciplines.		X		X
B	Invalshoeken voor reflectie	B1	**Kunst en religie, levensbeschouwing.** De kandidaat kan aangeven met welke visies, doelen, middelen en inhouden de kunsten religieuze en/of levensbeschouwelijke uitgangspunten vertolken.	X		X
		B2	**Kunst en esthetica.** De kandidaat kan aangeven welke ideeën over schoonheid in kunst en kunstwaardering een rol spelen.	X		X
		B3	**Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht.** De kandidaat kan aangeven welke invloed opdrachtgevers en politieke ideeën hebben op de rol en de inhoud van kunst en op de positie van de kunstenaar.	X		X
		B4	**Kunst en vermaak.** De kandidaat kan aangeven hoe vorm en inhoud bepaald worden door de vermaaksfuncties van kunst in relatie tot het daarbij betrokken publiek.	X		X
		B5	**Kunst, wetenschap en techniek.** De kandidaat kan aangeven hoe kunst en wetenschap/techniek op elkaar inwerken.	X		X
		B6	**Kunst intercultureel.** De kandidaat kan aangeven hoe Westerse en niet-Westerse kunst en cultuur elkaar wederzijds beïnvloeden.	X		X
C	Onderwerpen	C1	Cultuur van de kerk in de 11e tot en met 14e eeuw	X		X
		C2	Cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw	X		X

De kandidaat kan de eindtermen van domein A en B toepassen op voorbeelden uit de volgende onderwerpen	C3	Cultuur van het moderne in de 1e helft van de 20e eeuw	X		X
	C4	Massacultuur vanaf 1950	X		X

De termen en begrippen van domein A die op het examen bekend worden verondersteld, zijn noodzakelijk voor het bereiken van twee doelen:

- vaardigheid (adequate receptie en reflectie),
- kennis (begrip van verbanden tussen kunst en cultuur).

Deze doelen hangen vanzelfsprekend met elkaar samen en zijn inhoudelijk gerelateerd aan de domeinen B en C. De functie van kunst zoals aangegeven in de invalshoeken van domein B kan maar zelden los worden gezien van het kunstwerk zelf. Binnen het werkveld is men het er bovendien over eens dat het ongewenst is functie en kunstwerk geheel los te koppelen. Voor het nader beschouwen/ beluisteren van een kunstwerk in het kader van kunst (algemeen) is veelal een discipline-georiënteerd begrippenapparaat nodig. Dit is de reden waarom eindterm 1 uit domein A opgesteld is. Veel voor 'adequate receptie en reflectie' benodigde begrippen zijn basaal en begrepen in wat in de voorafgaande jaren is aangeleerd. De overige zullen alsnog binnen het programma kunst (algemeen) moeten worden verworven. Het examenprogramma kent geen begrippenlijst. In het werkveld is echter gebleken dat er behoefte is aan een nadere explicitering van termen en begrippen uit het beschouwingsapparaat van de verschillende kunstdisciplines. Bijlage 2 van de Syllabus Centraal Examen 2027 biedt het College voor Toetsen en Examens daarom een aanzet tot verheldering van begrippen uit de verschillende disciplines.

De CEVO wijst ieder jaar uit domein C vier onderwerpen aan voor het vwo-examen.
Deze zijn voor 2026:

Onderwerp 1: Cultuur van de kerk in de 11e tot en met de 14e eeuw
Onderwerp 2: Cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw
Onderwerp 3: Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw
Onderwerp 4: Massacultuur vanaf 1950

Overzicht per leerjaar:
Dans (praktijk) 50% van het SE:

In het beoordelingsmodel is het eerste scorepunt voor het op tijd inleveren van de theorieopdracht (TO) of de praktische opdracht PO. Per werkdag te laat wordt er 1 scorepunten in mindering gebracht, met een maximum van 10 scorepunten. Daarna treedt artikel 4.1.9 (te laat inleveren) in werking en daarna artikel 2.2.

Domein A: Vaktheorie
Subdomein A1: Dans en maatschappij
Subdomein A2: Historische ontwikkeling

Domein B: Praktijk
Subdomein B1: Dansen
Subdomein B2: Vormgeven

Subdomein A3: Analyseren

Subdomein B3: Presenteren

Domein C: Oriëntatie op studie en beroep

Praktijkexamen proces (in totaal 20%)
Bij het maakproces van het praktijkexamen dans, wordt gekeken naar de inzet/werkhouding van een leerling en zijn/haar betrokkenheid en inbreng bij dit maakproces. De danstechnieken binnen de westerse theaterdans en/of werelddans zijn herkenbaar en benoembaar,
gelet op de domeinen vaktheorie en praktijk.
Hieronder vallen twee onderdelen.

- **C4 en C6 Uitwerking proces praktijk choreografie (B1, B2, B3 en C):** Je laat het aangegeven schema controleren en laat zien dat je bijloopt met de eigen gemaakte choreografie, hierin is het volgende terug te zien/verantwoorden:
    - Op een dansvaardige en expressieve wijze gevoelens, ervaringen en ideeën in dans vertalen en vertolken en daarbij doelgericht kunnen samenwerken met anderen en zowel muzikale, beeldende en dramatische elementen in dans hanteren.
    - Alleen of samen met anderen improviseren vanuit een opdracht, waarin de resultaten worden gestructureerd tot een herhaalbare compositie. Hierbij gebruik makend van dansante aspecten en vormgevingsmiddelen. De uitgangspunten, het doel, de keuzes en werkprocessen kunnen toelichten en verantwoorden.
    - Een danspresentatie maken voor een publiek met het accent op overdracht, vorm en inhoud van het gebodene. Dit is voorzien van beknopte publieksgerichte informatie.
- **C5 en C7 Uitwerking proces theorie choreografie (A1, A2, A3 en C):** Bijgehouden van het logboek en deze laten zien, hierop reflecteren en aftekenen.
  In het logboek is het volgende terug te vinden:
    - zelfstandig een onderzoek verrichten naar een onderwerp dat direct of indirect verband houdt met dans, waarbij zowel de historisch-artistieke als cultureel-maatschappelijke en religieuze verbanden belicht worden.
    - Verschillende stromingen en genres binnen de westerse theaterdans benoemen en in verband brengen met de historisch-artistieke, cultureel-maatschappelijke en/of religieuze context en kan omschrijven waaruit de invloed van niet-westerse (theater)dans bestaat.
    - Van de choreografie, de structuur en de inhoud van dansstukken c.q. fragmenten beschrijven, met elkaar in verband brengen en op basis daarvan een eigen versie geven.

C8 Praktijkexamen dans (25%)
Bij het praktijkexamen dans wordt een zelfgemaakte en een aangeleerde dans gepresenteerd aan een ander publiek dan de eigen klas, waarbij:
- de betekenis/dansinhoud en de zeggingskracht naar voren komen
- rekening gehouden wordt met de aanwezigheid van het publiek
- creatieve en expressieve mogelijkheden van het lichaam gebruikt worden
- functioneel gebruik wordt gemaakt van theatrale vormgeving
- dans- en vormgevingsvaardigheden functioneel zijn toegepast

Het alleen en in samenwerking met anderen:
- gevoelens, ervaringen, ideeën, situaties en gebeurtenissen
- bewegingsideeën
- fysiek, muzikaal, dramatisch of beeldend thema in dans vertalen. Met gebruikmaking van de danselementen ruimte, tijd, kracht, met toepassing van lichaamsbesef en vormbewustzijn en met een persoonlijke lading.

Plagiaat
De choreografie moet zelfgemaakt zijn. Hierin mag **niet** gebruik gemaakt worden van al bestaande choreografieën. Er mag **geen** gebruik gemaakt worden van bestaand materiaal. Indien dit wel wordt gedetecteerd door de docent en/of plagiaatscanner, wordt dit gezien als een onregelmatigheid, artikel 2.2 van het examenreglement. Wanneer opdrachten individueel gemaakt moeten worden, wordt dit aangegeven bij de opdracht. Individueel betekent ook dat het volledig in eigen woorden is geschreven.

C9 Uitwerking choreografie (5%)
Bij de uitwerking van de choreografie wordt het document 'format choreografie' volledig en tijdig ingevuld.
Hierbij wordt de aandacht gegeven aan het schriftelijk uitwerken en verdiepen van de eigen choreografie, met nadruk op de sub domeinen; dans en maatschappij, historische ontwikkeling en analyseren.

Domein C wordt gedurende het schooljaar behandeld o.a. tijdens de domeinen A en B.
Het centraal Examen
Kunst (algemeen) domein A, B en C.

Kunst algemeen (theorie)
Zie PTB-programma voor invulling van de lesstof
6e klas
Kunst algemeen (theorie)
1. Cultuur van de kerk in de 11e tot en met 14e eeuw (domein A,B,C1).
2. Cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw (domein A,B,C2).
3. Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw (domein A,B,C3).
4. Massacultuur vanaf 1950 (domein A,B,C4).

De leerstof wordt behandeld aan de hand van de methode Art History.

Het centraal Examen
Het centraal examen bestaat uit kunst (algemeen) domein A, B en C.

Lichamelijke opvoeding

Vak: lichamelijke opvoeding					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**O/V/G**
sport oriëntatie: buitenschoolse activiteiten	E	SE	C1	PO	25%	Ja	n.v.t.	1	O/M/V/RV/G
Spel(doel-, slag en loop- en terugslagspel)	AB	SE	C2	PO	25%	Ja	n.v.t.	1,2	O/M/V/RV/G
Turnen & Atletiek	AB	SE	C3	PO	25%	Ja	n.v.t.	1,2	O/M/V/RV/G
Bewegen regelen en gezondheid	CD	Se	C4	PO	25%	Ja	n.v.t.	1,2	O/M/V/RV/G
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			SE	Gemiddelde van de SE-cijfers					

Algemeen:
"De beoordeling is een beoordeling over meerdere weken. Zowel de prestatie als de inzet/motivatie wordt meegenomen in de beoordeling.
De lessen bestaan voornamelijk uit fysieke inspanning en sporten, maar van de leerlingen wordt ook verwacht dat zij in een andere rol deelnemen. Denk aan organisator, coach, scheidsrechter, beoordelen van elkaar en hulpverlener."

Indien een leerling in een periode niet kan voldoen aan 80% aanwezigheid, ontvangt de leerling een vervangende opdracht ter compensatie.

Uitleg van het examenprogramma lichamelijke opvoeding (domein en kerndoelen):
Domein A :Vaardigheden
Domein B :Bewegen
Domein C :Bewegen en regelen
Domein D :Bewegen en gezondheid
Domein E :Bewegen en samenleving

Loopbaanoriëntatie en begeleiding

Vak: loopbaanoriëntatie en begeleiding					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	Domein	SE/CE	Kolom	Soort toets	Weging	Herkansbaar	Duur	Periode	O/V/G
Activiteiten LOB-methode	nvt	SE	C1	PO	nvt	ja	nvt	1, 2, 3	O/V/G
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer				SE- beoordeling					

Algemeen
Het vak loopbaanoriëntatie en begeleiding is bedoeld om leerlingen te helpen bij het maken van een goede keuze voor een vervolgopleiding. Hiervoor zijn de leerlingen verplicht een aantal activiteiten te doen om het vak met een voldoende te kunnen afsluiten.

6e klas
De leerling verdiept zich in studies HBO of WO. Met het maken van deze opdrachten en het bezoeken van Open dagen, meelopen en/ of proefstuderen is de leerling minimaal 20 klokuren bezig. Het vergelijken van studies, studiefinanciering, reiskosten en selectie & toelating hoort bij het eindtraject ter voorbereiding van een juiste studiekeuze. De mentor beoordeelt het dossier.

Maatschappijleer

Vak: maatschappijleer					Niveau/klas: vwo-4				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Wat is maatschappijleer + rechtsstaat	A en B	SE	C1	ST	25%	ja	60	1	WB
Parlementaire democratie	C	SE	C2	ST	25%	ja	60	2	WB
Verzorgingsstaat	D	SE	C3	PO	15%	nee	nvt	3	
Presentatie pluriforme samenleving	E	SE	C4	PO	20%	nee	nvt	4	
PO parl. dem /wat is maatschappijleer	A en C	SE	C5	PO	15%	nee	nvt	2/3	
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Het schoolexamencijfer voor het vak maatschappijleer gaat als onderdeel naar het combinatiecijfer vwo

ST = Schriftelijke Toets MT = Mondelinge Toets PO = Praktische Opdracht

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Het vak maatschappijleer wordt in de vierde klas vwo gegeven. Het eindcijfer van de vierde klas is tevens het schoolexamencijfer en is onderdeel van het combinatiecijfer vwo.
Er worden vijf domeinen behandeld te weten:

- A: vaardigheden
- B: rechtsstaat
- C: parlementaire democratie
- D: verzorgingsstaat
- E: multiculturele samenleving

Toetsing

De vijf domeinen worden getoetst middels twee schriftelijke toetsen en drie praktische opdrachten. De weging van de toetsen en praktische opdrachten vind je in de tabel.

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen zijn herkansbaar.

Praktische opdrachten zijn niet herkansbaar.

Puntenaftrek en bonuspunten
In elk beoordelingsmodel zijn de eerste 10 scorepunten (van de 100) voor het op tijd inleveren van de PO. Per werkdag te laat worden 2 scorepunten in mindering gebracht, met een maximum van 10 scorepunten. Daarna treedt artikel 4.1.9 (te laat inleveren) in werking en daarna artikel 2.2 van het examenreglement.
Indien er bonuspunten van toepassing zijn binnen een PO worden deze bij het behaalde cijfer toegevoegd (een 5,5 zou bijvoorbeeld een 5,8 kunnen worden).

Plagiaat
Praktische opdrachten moeten volledig zelfgemaakt zijn. Hierin mag **geen** gebruik gemaakt worden van artificiële intelligentie apps en/of andere artificiële intelligentie programma's. Er mag **geen** gebruik gemaakt zijn van bestaand materiaal Indien één van beide of beide wel worden gedetecteerd door de docent en/of plagiaatscanner, wordt dit gezien als een onregelmatigheid, artikel 2.2 van het examenreglement.

Maatschappijwetenschappen

Vak: maatschappijwetenschappen					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Paradigma's en natiev.	A, E, F	SE / CE	C1	ST	25%	ja	120	1	Woordenboek
Modernisering en internationale betrekkingen	B, D, G	SE / CE	C2	ST	25%	ja	120	2	Woordenboek
Eindtoets alle onderwerpen	A, B, C, D, E	SE / CE	C3	ST	25%	Ja	120	3	Woordenboek
Eindpresentaties/examentraining	A, B, C, D, E (F of G)	SE / CE	C4	MO	25%	Nee	n.v.t.	3	
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen

Het vak maatschappijwetenschappen kent vanaf het schooljaar 2017-2018 een nieuw examenprogramma, het bestaat uit de onderdelen:

- Domein A: Vaardigheden
- Domein B: Vorming (binnen een specifieke context)
- Domein C: Verhouding (binnen een specifieke context)
- Domein D: Binding (binnen een specifieke context)
- Domein E: Verandering (binnen een specifieke context)
- Domein F: Analyse van/onderzoek doen naar een sociale actualiteit
- Domein G: Analyse van/onderzoek doen naar een politieke actualiteit (binnen een specifieke context)

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen B1, B2 en B3, C, D, E in combinatie met domein A.
Het schoolexamen heeft betrekking op: Domein B, Domein F en domein G in combinatie met domein A;
indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: ook een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

Natuurkunde

Vak: natuurkunde					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
H1 Elektriciteit H8 Elektromagnetisch veld H12 Elektrisch en magnetisch veld	A,D,H	CE/SE CE/SE CE/SE	C1	ST	25%	ja	120	1	WB RM BiNaS
H3 Materialen H5 Ioniserende straling H7 Trillingen en golven H14 Deeltjes, golven en quantumverschijnselen K3 Kern- en deeltjes processen	A,B,E1,E3,F1,H	CE/SE CE/SE CE/SE CE/SE SE	C2	ST	25%	ja	120	2	WB RM BiNaS
H2 Bewegingen H4 Krachten H9 Arbeid, energie en vermogen H10 Cirkelbaan en gravitatiekracht H13 Astrofysica K4 Relativiteit	A,C,E2,F2,H	CE/SE CE/SE CE/SE CE/SE CE/SE SE	C3	ST	30%	ja	120	3	Wb RM BiNaS
Examenpracticum	A/I	CE/SE	C4	PO	10%	nee	120	2/3	WB RM BiNaS
Practicumboekje	A/I	CE/SE	C5	PO	10%	nee	n.v.t.	3	WB RM BiNaS
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Golven	B1	Informatieoverdracht	X		X
		B2	Medische beeldvorming	X		X
C	Beweging en wisselwerking	C1	Kracht en beweging	X		X
		C2	Energie en wisselwerking	X		X
		C3	Gravitatie	X		X
D	Lading en veld	D1	Elektrische systemen	X		X
		D2	Elektrische en magnetische velden	X		X
E	Straling en materie	E1	Eigenschappen van stoffen en materialen		X	
		E2	Elektromagnetische straling en materie	X		X
		E3*	Kern- en deeltjesprocessen		bk*	
F	Quantumwereld en relativiteit	F1	Quantumwereld	X		X
		F2*	Relativiteitstheorie		bk*	
G	Leven en aarde	G1*	Biofysica		bk*	
		G2*	Geofysica		bk*	
H	Natuurwetten en modellen			X		X
I	Onderzoek en ontwerp	I1	Experiment		X	
		I2	Modelstudie		X	
		I3	Ontwerp		X	

* bk = beperkte keuze: uit deze vier subdomeinen worden er twee gekozen.

Natuurkunde is op het VWO een verplicht vak voor leerlingen die een NT-profiel hebben gekozen. In het NG-profiel is het een keuzevak.
Naast klassikale instructie wordt er veel zelfstandig, of in tweetallen, gewerkt, met name bij de practica.
De theorie wordt over het algemeen schriftelijk getoetst en bij de practica worden door de leerlingen opdrachten gemaakt die per hoofdstuk worden beoordeeld.
In zowel 4, 5 als 6VWO is het gewicht van de schriftelijke toetsen samen 80%. De overige 20% komt voor rekening van de practica.
Het afgerond gemiddelde van het 6e klas cijfer (op één decimaal) vormt het schoolexamencijfer dat vervolgens voor 50% meetelt in het eindcijfer. De andere 50% wordt bepaald door het centraal examen.
De leerstof wordt behandeld aan de hand van de methode Newton.

Nederlands

Vak: Nederlands					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Schrijven (essay)	C, F	SE	C1	PO	25%	ja	120	1	PC, WB, diverse bronnen
Letterkunde / taalkunde	B, E	SE	C2	PO	10%	nee	15	2	
Literatuurgeschiedenis 3 (vanaf 1850)	E	SE	C3	ST	15%	ja	120	2	
Mondeling fictiedossier (12 boeken)	B, E	SE	C4	MT	20%	nee	25	3	
Lezen, argumenteren en woordenschat	A, D, F	CE	C5	ST	30%	ja	150	3	WB
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Domein A: Leesvaardigheid
Domein B: Mondelinge taalvaardigheid
Domein C: Schrijfvaardigheid
Domein D: Argumentatieve vaardigheden
Domein E: Literatuur
Domein F: Oriëntatie op studie en beroep

Algemeen
Het vak Nederlands bestaat uit vijf onderdelen: leesvaardigheid, spreekvaardigheid, schrijfvaardigheid, argumentatie en literatuur.
Het gemiddelde van je cijfers in klas 6 levert je SE-cijfer op, je schoolexamencijfer. Dit is de helft van je eindexamencijfer; je CE-cijfer, je centrale eindexamencijfer, is de andere helft. Leesvaardigheid neemt een belangrijke plaats in het programma in, omdat het een vaardigheid is die je in het dagelijkse leven natuurlijk vaak moet inzetten en ook omdat tijdens het centrale eindexamen vooral deze vaardigheid wordt getoetst.
We oefenen bij Nederlands ook een aantal deelvaardigheden, zoals samenvatten, formuleren, spellen, documenteren, woordenschat en ICT. Dit ter ondersteuning van de hoofdvaardigheden.
C1 is werk voor je eerste tentamen, C3 voor je tweede en C5 voor je derde. C2 is praktische opdracht over letter- of taalkunde. C4 is je literatuurmondeling, dat in overleg in periode 3 wordt afgenomen.

Lezen
Leesvaardigheid is dus heel belangrijk voor het eindexamen. Daarom toetsen we deze in klas 4 en 5 en dus ook in klas 6. Bij leesvaardigheid krijg je verschillende soorten teksten te lezen, waarover vragen worden gesteld over bijvoorbeeld hoofdgedachte, tekstdoel en tekstsoort, inhoud, opbouw, functie en tekstverbanden. Tot leesvaardigheid behoort ook het samenvatten: in een tekst(gedeelte) moet je in staat zijn om de hoofdzaken te achterhalen.

Spreken
In klas 6 zijn er twee momenten waarbij je spreekvaardigheid wordt getoetst: een presentatie over letterkunde of taalkunde en je mondeling met betrekking tot je leeslijst. Gelet wordt dan op de inhoud, maar ook op de vorm, hoe je spreekt. Bovendien wordt meegewogen hoe je de ICT bij je presentatie gebruikt.

Schrijven
Schrijfvaardigheid wordt in klas 6 getoetst aan de hand van het schrijven van een essay. Je moet in staat zijn om inhoudelijk en technisch een goede tekst te schrijven. Spelling en formuleren worden in klas vier en vijf getoetst, in klas 6 moet je deze onderdelen geheel beheersen. Een schrijfopdracht wordt beoordeeld op o.a. inhoud, opbouw, stijl en spelling. Voor de herkansing schrijven dient een nieuw onderwerp te worden gekozen.

Argumentatie
Bij argumentatie moet je een betogende tekst kunnen analyseren: wat is de opbouw van standpunt en argumenten en wat voor soort argumenten worden er gebruikt? Ook moet je in staat zijn een bepaalde argumentatie te beoordelen: hoe betrouwbaar en steekhoudend zijn de argumenten en worden er bijvoorbeeld drogredenen gebruikt?

Literatuur
Literatuur maakt natuurlijk ook deel uit van het vak Nederlands en valt in twee delen uiteen. Voor het eerste onderdeel moet je zelfstandig twaalf boeken lezen, in elke klas vier. Die twaalf boeken lees je en bestudeer je dus grondig en je verzamelt over je boeken informatie die vervolgens terechtkomt in je fictiedossier. Overbodig te zeggen: je leest dus geen samenvattingen. Per jaar zijn er ook criteria met betrekking tot het niveau van de te lezen boeken. De boeken die je leest moeten verder ook oorspronkelijk geschreven zijn in het Nederlands, dus je leest geen vertalingen. Er bestaan diverse (digitale) lijsten waaruit je in overleg met je docent kunt kiezen. In klas 6 wordt je fictiedossier afgesloten met een mondeling tentamen over je twaalf gelezen boeken. Hierbij spelen ook elementen uit de literatuurtheorie en –geschiedenis een rol.

Ten tweede houden we ons ook bezig met literatuurtheorie en –geschiedenis. In klas 4 wordt vooral de literatuurtheorie behandeld, in klas 5 en 6 worden verschillende periodes in de literatuurgeschiedenis behandeld. In klas 6 houden we ons aan de hand van presentaties bezig met de periode van 1850 tot nu. Daarna is er nog een afsluitend schriftelijk tentamen over deze periode.

Deadlines
Voor het inleveren van opdrachten en leeslijsten worden bij het vak Nederlands deadlines gehanteerd. Daarbij is de volgende regel van kracht:

In het beoordelingsmodel zijn de eerste 10 scorepunten (van de 100) voor het op tijd inleveren van het leesdossier of de PO. Per werkdag te laat worden 2 scorepunten in mindering gebracht, met een maximum van 10 scorepunten. Daarna treedt uit het examenreglement artikel 4.1.9 (te laat inleveren) in werking en daarna artikel 2.2.

Technasium - Onderzoek en ontwerpen

Vak: onderzoek en ontwerpen					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Meesterproef, opzet - product	A,B,C,D	SE: A,B,C,D	C1	PO	15%	Ja	1	Divers	
Meesterproef, opzet - proces	A,B,C,D	SE: A,B,C,D	C2	PO	15%	Nee	1	Divers	
Meesterproef, uitvoering - proces	A,B,C,D	SE: A,B,C,D	C3	PO	40%	Nee	1+2+3	Divers	
Meesterproef, productoplevering - product	A,B,C,D	SE: A,B,C,D	C4	PO	30%	Ja	3	Divers	
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			SE	Gemiddelde van de SE-cijfers					

Algemeen

Het examen bestaat alleen uit een schoolexamen. Het schoolexamen bestaat uit een Meesterproef waarin de O&O leerlingen alle vaardigheden tonen die ze in de afgelopen jaren hebben opgedaan. De projecten kunnen een ontwerp project zijn of een onderzoek project. Deze projecten vallen binnen verschillende bèta werelden. Spreiding van het curriculum over verschillende bèta werelden is een must. Tijdens het project heeft de docent een coachende rol voor het proces en de opdrachtgever voor het product dat men voor ogen heeft.
De meesterproef bestaat uit 3 fasen, de opzet, de uitvoering en de oplevering van het product. De opdrachtgever geeft een cijfer voor het eindproduct en de docent neemt dit productcijfer over mits het cijfer recht doet aan het geleverde niveau.

Hieronder staat een tabel van de domeinen bij het vak O&O. Domeinen A, B en C komen in zijn geheel aan bod.
Van domein D komen minimaal 3 subdomeinen aan bod.

Domein		**Subdomein**	
A	Vaardigheden	A1	Informatievaardigheden gebruiken
		A2	Communiceren
		A3	Waarderen en oordelen

		A4	Samenwerken
		A5	Onderzoeken
		A6	Ontwerpen
		A7	Modelvorming
		A8	Natuurwetenschappelijk instrumentarium
B	Denk- en werkwijzen van onderzoeken en ontwerpen	B1	Inventiviteit
		B2	Projectmatig werken
		B3	Ondernemend- en klantgerichtheid
		B4	Kennisgerichtheid
C	Kernkwaliteiten	C1	Ontwikkelen als persoon en professional
		C2	Leren
		C3	Kwaliteitsbewustzijn
		C4	Projecten uitvoeren
		C5	Kennis verwerven, selecteren en toepassen
		C6	Werken in de werelden van de bèta-techniek
D	Werelden van bèta-techniek	D1	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Science & Exploration
		D2	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Water, Energie & Natuur
		D3	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Mobiliteit & Ruimte
		D4	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Voeding & Vitaliteit
		D5	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Market & Money
		D6	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Mens & Medisch
		D7	Onderzoek en ontwerp in de wereld van Lifestyle & Design

Toetsing

Klas 6:

In het examenjaar doen de leerlingen een ‘Meesterproef’. Leerlingen werken per groep en zoeken zelf een opdrachtgever. Gedurende drie perioden werken de groepen aan hun meesterproef. Hierbij worden de groepen begeleid door de docent, de opdrachtgever en een expert. Er ontstaat 1 cijfer opgebouwd uit 3 onderdelen:

- ✓ Opzet
- ✓ Uitvoering
- ✓ Eindproduct

Wanneer een leerling in het voorexamenjaar doubleert maar hij/zij wel een 7,0 voor het vak O&O staat bestaat de mogelijkheid om het jaar erop toch al te beginnen met de Meesterproef. Hiervoor is wel de goedkeuring van de O&O docenten nodig.

Herkansing

Na de oplevering is er een evaluatie. Het proces van ongeveer 9 maanden is niet herkansbaar. Wel kan na de oplevering het product verbeterd worden. Het product is dus herkansbaar.

Profielwerkstuk

Vak: profielwerkstuk					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Profielwerkstuk incl. presentatie	nvt	SE	nvt	ST en MO	nvt	ja	80 uur	2	alles
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer				SE-cijfer					

Algemeen
Inlevermomenten:
Week voor de herfstvakantie: inleveren concept-pws bij vakbegeleider
Week voor de kerstvakantie: presentatie pws
Week voor de kerstvakantie: inleveren definitief pws bij vakbegeleider

Leerlingen in het voorexamenjaar kunnen alvast hun profielwerkstuk maken. Belangrijk om te weten is dat het profielwerkstuk een examenonderdeel is en dat dit onder het examenreglement valt. Mocht je willen stoppen met je profielwerkstuk dan kan dat tot de herfstvakantie. Je kunt dan een verzoek bij de examensecretaris indienen om te mogen stoppen.
Om het profielwerkstuk te kunnen herkansen kan de herkansing van periode 2 van het examenjaar worden ingezet. Een schriftelijk verzoek hiervoor dient voor de sluitingsdatum van de inschrijvingen van de herkansingen voor periode 2 bij de examensecretaris worden ingediend.

Scheikunde

Vak: scheikunde					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Basis scheikunde H1 Atoombouw en binding H2 Petrochemie H3 Chemisch Rekenen H4 Zouten H5 Oplossen en mengen H6 Reactiesnelheid en evenwicht H7 Zuren en basen	A,B,C1 t/m C8,C10, D1,D2,E1,E3 en F	**CE:**A,B,C1 t/m C6, D,E1en F **SE:**A,B,C1 t/m C8,C10, D1,D2,E1,E3 en F	C1	ST	20%	ja	120	1	BiNaS, RM
H8 Energie en duurzaamheid H9 Redoxreacties H10 Koolstofchemie H11 Analyse H12 Kunststoffen H13 Zwakke zuren en basen H14 Grootschalige productie	A,B1,B2,B3,B4 ,C1,C2,C3,C5,C 6,C7,C8,C9,D1, D3,E1,E2,E3, ,F1,F2,F3,F4,F 5,G2, G3,G4	**CE:**A,B1,B2,B3,B4,C1 ,C2,C3,C5,C6,D1,D3, E1,E2,F1,F2,F3,G2,G 3, **SE:**A,B1,B2,B3,B4,C1 ,C2,C3,C5,C6,C7,C8, C9,D1,D3,E1,E2,E3,E 5,F1,F2,F3,F4,F5,G2, G3,G4	C2	ST	30%	ja	120	2	BiNaS, RM
H15 Biochemie H16 Molecuulbouw en reactiemechanismen H17 Redox in de praktijk H18 Innovatieve materialen	A,B,C1,C2,D,E, F5, G1	**CE:** A,B,C1,C2,D,E,G1 **SE:** A,B,C1,C2,D,E,F5, G1	C3	ST	30%	ja	120	3	BiNaS, RM
Practicumboekje	A	CE+SE: A	C4	PO	10%	nee	N,v,t,	1,2,3	BiNaS, RM
Examenpracticum	A	CE+SE: A	C5	PO	10%	nee	180	3	RM
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

ST = Schriftelijke Toets **MT = Mondelinge Toets** **PO = Praktische Opdracht**

Een 'Ja' bij herkansbaar betekent dat, als deze toets in een periode wordt gegeven met een herkansing, de betreffende toets kan worden gekozen als de toets uit deze periode die je wilt herkansen.

Algemeen

Bij het vak scheikunde wordt de structuur van stoffen behandeld met behulp van de theorie over atomen, ionen en moleculen. De methode die gebruikt wordt heet Chemie (7e editie). Deze methode sluit aan op het scheikunde examenprogramma.

De bouw van stoffen, koolstofverbindingen, zouten, chemisch rekenen, zuur/base en evenwichten komen in de vierde klas aan de orde. In 5 vwo volgt o.a. uitleg over redoxreacties, zuur-base reacties, analysemethoden, polymeerchemie en groene chemie. In 6 vwo worden reactiemechanismen, biochemie redox en materiaalkennis behandeld.
Het vak scheikunde wordt afgesloten met een practicumexamen.

Toetsing

Bij het vak scheikunde wordt gewerkt met schriftelijke toetsen en practica die meetellen voor het schoolexamen. In alle leerjaren doen de leerlingen practicum voor 20%. De verschillende wegingsfactoren voor de schriftelijke toetsen staan vermeld in de tabel.
In het beoordelingsmodel zijn de eerste 10 scorepunten (van de 100) voor het op tijd inleveren van het practicumboekje. Per werkdag te laat worden 2 scorepunten in mindering gebracht, met een maximum van 10 scorepunten. Daarna treedt artikel 4.1.9 (te laat inleveren) in werking en daarna artikel 2.2

Herkansing

Alle schriftelijke toetsen voor scheikunde zijn herkansbaar. Practica zijn niet herkansbaar.

In de onderstaande tabel staat vermeld welke domeinen en subdomeinen op het centraal examen geëxamineerd zullen worden.

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Stoffen en materialen in de chemie	B1	Deeltjesmodellen	X		X
		B2	Eigenschappen en modellen	X		X
		B3	Bindingen en eigenschappen	X		X
		B4	Bindingen, structuren en eigenschappen	X		X
C	Chemische processen en behoudswetten	C1	Chemische processen	X		X
		C2	Chemisch rekenen	X		X
		C3	Behoudswetten en kringlopen	X		X
		C4	Reactiekinetiek	X		X
		C5	Chemisch evenwicht	X		X
		C6	Energieberekeningen	X		X
		C7	Classificatie van reacties		X	
		C8	Technologische aspecten		X	
		C9	Kwaliteit van energie		X	
		C10	Activeringsenergie		X	
D	Ontwikkelen van chemische kennis	D1	Chemische vakmethodes	X		X
		D2	Veiligheid		X	
		D3	Chemische synthese	X		X
		D4	Molecular modelling		X	
E	Innovatie en chemisch onderzoek	E1	Chemisch onderzoek	X		X
		E2	Selectiviteit en specificiteit	X		X
		E3	Duurzaamheid		X	
		E4	Nieuwe materialen		X	
		E5	Onderzoek en ontwerp		X	
F	Industriële (chemische) processen	F1	Industriële processen	X		X
		F2	Groene chemie	X		X
		F3	Energieomzettingen	X		X
		F4	Risico en veiligheid		X	
		F5	Duurzame productieprocessen		X	
G	Maatschappij, chemie en technologie	G1	Chemie van het leven	X		X
		G2	Milieueffectrapportage	X		X
		G3	Energie en industrie	X		X
		G4	Milieueisen		X	
		G5	Bedrijfsprocessen		X	

Wiskunde A

Vak: wiskunde A					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
Statistiek en kansrekening	B2, E1 t/m E6, F	SE	C1	ST	25%	ja	120	1	GRM
Verbanden	A, B1, C1,D1, D2	SE/CE	C2	ST	35%	ja	120	2	GRM
Verandering	A, B,C2, D3	SE/CE	C3	ST	35%	ja	120	3	GRM
PO statistiek uit 5e klas	E7	SE	C4	PO	5%	nee	n.v.t	5e klas (2025-2026)	
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen
Het examenprogramma bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.
Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein	Subdomein	in CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden	A1: Algemene vaardigheden	X	X	
	A2: Profielspecifieke vaardigheden	X	X	
	A3: Wiskundige vaardigheden	X	X	
B Algebra en tellen	B1: Algebra	X		X
	B2: Telproblemen	X		X
C Verbanden	C1: Standaardfuncties	X		X
	C2: Functies, grafieken, vergelijkingen en ongelijkheden	X		X
D Verandering	D1: Rijen	X		X
	D2: Helling	X		X
	D3: Afgeleide	X		X
E Statistiek en kansrekening	E1: Probleemstelling en onderzoeksontwerp		X	
	E2: Visualisatie van data		X	
	E3: Kwantificering		X	
	E4: Kansbegrip		X	
	E5: Kansverdelingen		X	
	E6: Verklarende statistiek		X	
	E7: Statistiek met ICT		X	
F Keuzeonderwerpen			X	

Op het centraal examen wordende domeinen B, C en D in combinatie met de vaardigheden uit domein A getoetst. Op het schoolexamen wordt in principe alles getoetst.

Herkansing

Alle schriftelijke tentamens voor wiskunde zijn herkansbaar. ICT opdrachten zijn niet herkansbaar.

Wiskunde B

Vak: wiskunde B					Niveau/klas: vwo-6				
Schoolexamentoetsen	**Domein**	**SE/CE**	**Kolom**	**Soort toets**	**Weging**	**Herkansbaar**	**Duur**	**Periode**	**Hulpmiddelen**
functies, grafieken & differentiëren	A1/2,B1 t/m B5,C1	SE/CE	C1	ST	30%	ja	120	1	GRM
goniometrie en meetkunde	A,C,D,E1, E2, E3	SE/CE	C2	ST	35%	ja	120	2	GRM
functies, grafieken, differentiëren & integreren	A,B6,C3,E4,F	SE/CE	C3	ST	35%	ja	120	3	GRM
Berekening eindcijfer									
Eindcijfer			DEF	Gemiddelde van het SE en CE cijfer					

Algemeen
Het examenprogramma bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.
Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

In de onderstaande tabel staat vermeld welke domeinen in het CE geëxamineerd kunnen worden:

Domein	Subdomein	in CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden		X	X	
B Functies, grafieken en vergelijkingen		X		X
C Differentiaal- en integraalrekening		X		X
D Goniometrische functies		X		X
E Meetkunde met coördinaten	E1: Meetkundige vaardigheden	X	X	
	E2: Algebraïsche methoden in de vlakke meetkunde	X		X
	E3: Vectoren en inproduct	X		X
	E4: Toepassingen	X		X
F Keuzeonderwerpen			X	

Op het centraal examen wordende domeinen B, C, D en E in combinatie met de vaardigheden uit domein A getoetst. Op het schoolexamen wordt in principe alles getoetst.

Herkansing

Alle schriftelijke tentamens voor wiskunde zijn herkansbaar